

PARLAMENT DEL CONSELLER DE CULTURA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Des del 1907, any en què es va crear l'Institut d'Estudis Catalans, aquesta institució ha guanyat un prestigi i un reconeixement internacionals. Malgrat totes les adversitats que ha hagut de superar en diverses èpoques, l'Institut d'Estudis Catalans és una referència de prestigi. Una de les seves activitats principals i amb una transcendència i una percepció per part de l'opinió pública més notòries són les funcions que exerceix com a acadèmia de la llengua. D'altra banda, no hi ha cap persona que s'interessi directament per la cultura, que la visqui de prop, que no s'adoni de la important tasca que ha fet en l'àmbit de la recerca científica.

En aquesta doble funció, és lògic que l'Institut d'Estudis Catalans es plantegi superar determinades dificultats, determinades mancances que són el resultat d'una situació històrica concreta. A hores d'ara, ens plantejem molts reptes, en tots els sentits i en molts àmbits. La meua presència aquí avui, però, a part de correspondre l'amable invitació del president, també vol servir per remarcar el reconeixement del Departament de Cultura per la feina que porta a terme l'Institut d'Estudis Catalans. Hi ha un principi que és molt clar: en tot allò en què l'Institut té competència, l'Administració ha d'evitar duplicitats. Sóc ben conscient que evitar aquestes duplicitats no serà una feina que es pugui resoldre fàcilment ni ràpidament, però el president de l'Institut coneix perfectament quina és la meua intenció en aquest sentit i, per tant, el nostre propòsit serà evitar aquestes duplicitats que encara avui existeixen entre l'Institut i la mateixa Administració de la Generalitat.

Permeteu-me que, més enllà de l'encoratjament a l'activitat que fins ara porta a terme l'Institut i a la que pugui emprendre en el futur, més enllà del reconeixement i de la felicitació personal i institucional, vulgui dedicar les meves darreres paraules en aquesta intervenció —que ha de ser, necessàriament, molt breu— a parlar d'un tema d'actualitat: vull insistir en la necessària reforma de la Llei de normalització lingüística.

Des del 1983, a Catalunya tenim una Llei de normalització lingüística que no era gens necessària en altres temps, en altres èpoques, com els temps gloriosos de Ramon Llull, de Ramon Muntaner o d'Ausiàs March. Però avui, si volem que el nostre poble recuperi la seva més plena identitat, encara necessitem aquest instrument: una llei. La de l'any 1983 va ser molt útil en el seu moment per a intentar garantir que poguéssim avançar eficaçment en el coneixement de la llengua per part de tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya. Aquesta Llei, que ha estat molt útil a l'hora de guanyar aquesta primera batalla, no sé si serà suficient per guanyar la nova batalla que ens hem de plantejar ara, que és la de l'ús social de la llengua. En qualsevol cas, els vull anticipar que, segons el nostre criteri, aquesta és una llei necessària que impulsarem en el moment adequat, seguint clarament criteris d'oportunitat política.

En les meves intervencions, fins ara, als mitjans de comunicació, he volgut deixar molt clar que desitgem i procurarem que aquesta nova llei sigui el resultat d'un consens molt am-

pli, però vull insistir de nou en el fet que el consens no exigeix necessàriament la unanimitat. Que quedi clar que no ens volem veure sotmesos a les pressions d'aquells que volen estirar sempre la corda, sigui quin sigui l'extrem. Per al Govern de la Generalitat de Catalunya —insisteixo una vegada més— és del tot essencial que la llengua catalana recuperi la condició de llengua pròpia de Catalunya. Però continua essent igualment necessari que, al costat d'aquest valor, n'hi hagi d'altres que nosaltres defensem, com la convivència i la cohesió social.

No podem ni volem renunciar a cap instrument legal, però no són els únics dels quals cal que disposem. En darrer terme, com saben perfectament molts dels membres que avui assisteixen a aquesta sessió inaugural del curs de l'Institut d'Estudis Catalans, el principal motiu d'adhesió lingüística és el prestigi d'una llengua. És innegable que a aquest prestigi, el de la nostra llengua i la nostra cultura, hi han contribuït d'una manera molt remarcable els membres d'aquest Institut; però també és innegable que, al costat d'aquest prestigi, necessitem disposar de determinades mesures de caràcter legal. No fa gaires mesos es va produir un debat molt curiós en la nostra societat, a propòsit de la potestat sancionadora de les lleis. Nosaltres no podem renunciar a la potestat sancionadora d'una llei. Com podríem renunciar a la principal garantia de què disposem per a garantir la preservació dels drets dels ciutadans? Intentar arribar a d'altres conclusions crec que és un despropòsit i, sobretot, ens podria portar a renunciar a un instrument que justifica la promulgació de les lleis. Les lleis existeixen perquè poden exercir una potestat sancionadora; que aquesta potestat s'utilitzi encertadament, que es faci amb criteris de sentit comú, que es preservi o que, en darrer terme, s'eviti que qualsevol punt d'aquesta potestat pugui atemptar contra els drets de les persones és, en tot cas, un debat que podrem tenir quan es discuteixi aquesta llei. Però nosaltres no podem ni hem de renunciar a la potestat sancionadora ni d'aquesta ni de cap altra llei. Almenys, no hi podem renunciar per principi, i menys encara abans d'encetar el debat que ha de portar a un text que sigui assumible per més d'una força política de les que actualment tenen representació al Parlament de Catalunya.

Volia compartir amb tots vostès aquests criteris, perquè és essencial que, a poc a poc, arribin a l'opinió pública. La reforma de la Llei és un dels projectes que el Govern té el propòsit de portar a terme en aquesta legislatura.

Insisteixo que, en el moment en què es pugui iniciar el tràmit d'aquesta nova llei, atendrem fonamentalment criteris d'oportunitat política. Però, repeteixo una vegada més, la Llei és necessària. No podem renunciar als instruments legals, i volem el màxim consens; procurarem la unanimitat, però el que em sembla irrenunciable no és tant aquesta unanimitat com que la Llei tingui un consens polític i social important.

És un repte no gens fàcil. Tampoc no són gens fàcils els reptes que s'ha fixat l'Institut d'Estudis Catalans per a aquest curs i per als anys vinents. La meua presència aquí avui, hi insisteixo, volia remarcar el reconeixement del Departament de Cultura de la Generalitat per la feina que està fent l'Institut d'Estudis Catalans i per la seva tenacitat. Des de l'Administració procurarem no només facilitar, sinó també enfortir el paper i l'autoritat d'aquesta institució.